

Aulon Naçi pochází z Vlory v Albánii, kde studoval klavír a flétnu. Skladbu studoval na akademii v Tiraně, a poté u prof. Miani Renato na státní konzervatoři v italském Udine. Účastnil se mnoha kurzů, jeho pedagogy byli třeba Lasse Thoresen, Helmut Lachenmann a další. Jeho skladby zazněly na mnoha významných mezinárodních festivalech především v Itálii (Contemporanea Udine), ale i v jiných zemích (autorský koncert na Mozarteu v Salzburgu). Naçiho skladby pravidelně zní na festivalech v Albánii (Nová hudba v Tiraně nebo ReMusica v Kosovu). Pedagogicky působí na Universitě umění v Tiraně.

Altruego je inspirována dílem italského spisovatele Luigi Pirandella „Hra rolí“. Odkazuje na problematiku společenských rolí a na Pirandellovu „teorii masky“. Vznikla jako reflexe dvou sil lidské duše (existenciálního dualismu) – reflexe na tendenci každého individua se uzavírat v sobě a opačnou tendenci k sociálnímu životu. Představuje tak protikladné síly, které spolu zápasí: jedna energická a vnucující, která reprezentuje *egoismus*, a druhá plynulá, z dalekých hlubin, která reprezentuje *altruismus*. Není možné pochopit lidskou bytost do opravdové hloubky. Skladatel také nezná životy interpretů mimo tuto „realitu“ skladatelem koncipovanou, hráči interpretovanou a vámi poslouchanou. Interpreti nosí masky jak pro skladatele, tak i pro posluchače. Ale jsou také maskami pro sebe samé, neboť jejich pravá bytost není zachycena nikdy v plném rozsahu. Každý z nich může být také například synem, přítelem, snoubencem, nebo něčím jiným, a každý z nich žije s různými maskami, které život dává. Pirandello byl názoru, že je povinností umělce odhalit rozpor mezi jevem (maskou) a podstatou (tváří). Altruego je pro pět sólistů, dirigenta a obrače not. Všichni musejí interpretovat skladbu společně, a tím musejí být schopni spolupráce anebo konverzace skrz hudbu, tedy určitého *altruismu*. Nicméně i ve snaze vzájemné spolupráce a konverzace se ukáže jejich sobecká nebo individuální strana – každý chce, aby právě jeho part dominoval. A právě tehdy začíná převládat *egoismus*. Hráči nejsou ochotní opravdu komunikovat. Koneckonců, kolik z vás věří, že ostatní vás vidí doopravdy takové, jací jste? Že vás někdo zná opravdu do hloubky? Do jaké míry znáte sami sebe a můžete říci, že „pouze“ nenosíte masku otce, matky, dítěte, učitele, posluchače...?

7. 12. 2018

Atrium na Žižkově
Čajkovského 12, Praha 3
19.30h

al truego | et expecto

TOMAS SIMAKU (*1958)
Raggio lunaire

RADIM BEDNAŘÍK (*1979)
Mikrosvěty IV

ONDŘEJ ŠTOCHL (*1975)
Kvintet

SOFIA GUBAJDULINA (*1931)
Et expecto

AULON NAČI (*1983)
Altruego

účinkuje Ensemble **KONVERGENCE**

Zuzana Bandúrová flétna
Jiří Mráz klarinet
Matěj Vlk, Irena Štochlová housle
Ondřej Štochl viola
Sebastian Tóth cello
Egli Prifti, Lucie Tóth klavír
Jan Tuláček kytara
Jiří Lukeš akordeon

koordinátor dramaturgie **Ondřej Štochl**

Konvergence děkuje svým podporovatelům:

MINISTERSTVO
KULTURY

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Státní fond kultury ČR

Tomas Simaku studoval skladbu na Státní konzervatoři v Tiraně. Po roce 1990 se přestěhoval do Anglie. Na hudební fakultě University of York (1996) studoval u britského skladatele Davida Blakea a získal zde doktorát. Byl vítězem Leonard Bernstein Fellow in Composition v Tanglewoodu, USA (1996), kde pokračoval ve studiu u Bernarda Randse a později u Briana Ferneyhougha v Composers' Workshop na California State University (1998). Hudba Tomase Simaku je uváděna poměrně často v mnoha zemích. Kritika cení její výrazové kvality a zdůrazňuje unikátní prolínání její emocionální intenzity s modernismem. Jeho tvorba byla oceněna mnoha mezinárodními komisemi, např. skladba *Concerto for Orchestra* dostala v roce 2013 první cenu mezi 160 soutěžními skladbami z 37 zemí v mezinárodní soutěži u příležitosti stého výročí narození W. Lutosławského. T. Simaku je profesorem skladby na hudební fakultě University of York.

Metaforicky řečeno, hlavním nápadem skladby je paprsek světla, který pochází ze zvukového jádra a volně obíhá jeho „lunární“ zvukovou galaxii – odtud pak i název **Raggio lunaire** (*Měsíční paprsek*). Skladba začíná na tónu „cis“, odkud se dále odvíjí souzvuk dvou velkých sekund vzdálených o půltón. Ten je postupně transponován a multiplikován, až je dosaženo plné chromatické škály. Původní struktura ale zachovává svou slyšitelnou identitu – mezi tóny je určitá hierarchie, nejsou všechny stejně významné. Hudební materiál tak odpovídá hlavní, mimohudební myšlence: jakýsi imaginární objekt postupně odhaluje své trojrozměrné kvality. Zvukové rezonance klavíru jsou tu důležitou esencí. Interaktivního procesu formování struktury tónových výšek v chromatickém prostředí vytváří široké spektrum harmonických barev, nuancí a gest. Dojde i na masivní souzvukové struktury.

Radim Bednařík – po maturitě na obchodní akademii začal studovat skladbu na brněnské Konzervatoři ve třídě Radomíra Ištvana, kde v roce 2002 maturoval skladbou *Exodus* pro dva klavíry. V témže roce byl přijat na HAMU v Praze, na katedru skladby do třídy prof. Ivany Loudové. Bakalářskou kompozicí byl *Koncert pro smyčcové a bicí nástroje* (2005) a magisterskou prací je skladba *Strome, kdybys tak promluvil...* – památce Jiřího Ortena (2007). Obě premiérovala Filharmonie Hradec Králové v Rudolfinu. V kompozici se věnuje zejména instrumentální tvorbě, mimo zmíněné absolventské práce uvedme např. *Duo pastorale per oboe e percussioni*; *Trio pro clarinet, cello a klavír*; *Studie pro dva hráče na bicí nástroje*; *Solo per basso*, *Meditace pro varhany* ad. Zabývá se také scénickou tvorbou (*Labyrint*, FAMU; *Ať kvetou lásky*, HAMU).

Mikrosvěty IV – „miniaturu pro violu sólo jsem plánoval již v minulém roce jako drobnou osobní výpověď na proměny naší doby. Jsem rád, že se mi díky souboru *Konvergence* naskytla možnost využít sólovou violu. Ta mě svým unikátním zvukovým charakterem a výrazovými možnostmi lákala delší dobu. Dokonale zapadala do zamýšlené zkratky. V průběhu práce na skladbě jsem však zjistil, že intuitivně více a citlivěji reaguji na události tohoto roku se všemi jeho významnými výročími, stejně tak i reakcemi společnosti na ně. To se logicky projevilo i do kvality hudebního materiálu – je výrazně

kontrastnější a prokomponovaný. A přestože je skladba ve výsledku dramatictější, považuji ji primárně za zcela neprogramní; za jakýsi kaleidoskop mých dojmů a pocitů.“

Ondřej Štochl studoval na konzervatoři v Praze hru na violu (1989 – 1995) a skladbu (1992 – 1996). Ve studiích pokračoval na hudební fakultě AMU – obor skladba ve třídě prof. Marka Kopelenta (1997 – 2003). Během studia se účastnil různých skladatelských kurzů – jeho lektoři byli např. Zygmunt Krauze, Paul Méfano, Vinko Globokar, Osvaldas Balakauskas nebo Guy Reibel. Zároveň získával četné zkušenosti na poli interpretace soudobé hudby. Věnuje se především tvorbě komorních a orchestrálních skladeb, někdy s vokální či elektronickou složkou. V posledních letech se profiluje zejména rozsáhlejšími prostorovými kompozicemi.

Kvintet pro housle, violu, violoncello, klavír a kytaru (2017) je cyklem čtyř miniatur. „Původně jsem chtěl, aby to byly jen hříčky se sémantikou barev a tónů, které se v tomto čistě strunném obsazení nabízí. Prostě kvintet, který co nejpřesněji vykreslí své nálady a dojmy, skladbička napsaná na oddech mezi většími a závažnějšími kusy. Hudba v posloupnosti vět ale přeci jen ztrácí svou naivitu. Otevírá vrátka k delšímu, introspektivnímu období, důležitému a tiše napjatému. Je stále tišší a temnější, jako vleklá insomnie vzniklá jakoby z ničeho. Nakonec je pro mě velmi osobní skladbou, o to více, že vznikla velmi volně, bez záměru určité, konkrétní výpovědi.“

Sofia Gubajdulina pochází z Čistopole (Tatarstán). Studovala klavír na konzervatoři v Kazani u G. Kogana a skladbu na Moskevské konzervatoři u Nikolaje Pejka, kde pokračovala postgraduálním studiem u Vissoriona Šebalina. Je oceňovanou autorkou komorních, symfonických a vokálních děl. Ve svých skladbách pro bajan (ruský typ knoflíkového akordeonu) objevuje nové zvukové možnosti tohoto nástroje. Její akordeonová díla již dnes představují stěžejní repertoár koncertních akordeonistů po celém světě.

Sonata „Et expecto“ je v pořadí druhá kompozice pro sólový akordeon, která vznikla ve spolupráci s předním ruským akordeonistou Friedrichem Lipsem. Název odkazuje na prvek vzkříšení Krista. V hudbě se vyskytují četné kontrasty chorálních úryvků s chromatickými clustery. Téma chorálu prochází všemi pěti větami. Zní nejprve v jasné, čisté podobě, postupně však mění svůj charakter, až nakonec ve čtvrté části vyústí v disonantní podobu završenou clusterovou pasáží zahrnující celý rozsah nástroje. Důležitým stavebním prvkem je zvuk vzduchového knoflíku, který původně slouží pro manipulaci s měchem bez zvuku. Gubajdulina ho pak v sonátě stylizuje do symboliky připomínající zimní vítr, tektonicky tvořící důležitou zvukovou „interpunkci“. Zvláštní kapitolu představuje využití různých měchových technik, kdy např. technika „ricochet quintolet“ byla v této sonátě použita vůbec poprvé v historii akordeonu.